

moeten er uit. Het evangelie moet gepredikt. Onder alle volken. Maar, beginnende van Jerusalem.

Toch heeft de Heiland bij zijn hemelvaart schijnbaar dien herstelden band met het oude volk en de oude stad opnieuw verbroken.

Hij heeft zijn Kerk uitgeleid buiten haar muren naar den Olijfberg.

Heeft hij dus het middelpunt verlegd?

Stellig is hij door deze afscheidingsdaad begonnen de schoone steenen des tempels los te wrikken en af te breken, en het prachtige religie-huis van het „verkoren volk” woest te maken.

Maar toch heeft hij zijn tranen over dit Jerusalem niet tevergeefs geweend.

Zijn apostolische vredeboden dalen wel niet van Sion af. Ze komen van den Olijfberg, het nieuwe geestelijk centrum, dat onder de zegenend-uitgebreide handen van Jezus lag. Maar ze klimmen wel naar Sion op. Ze zoeken nog den tempel. Op zijn last en door den wonderen drang zijner ontfermende liefde zijn ze naar Jerusalem teruggekeerd om er te wachten en te bidden.

Want zóó onvergetelijk is voor den Heiland het zaad Abrahams, dat hij den triumftocht van zijn Woord en Geest in Jerusalem laat aanvangen.

Daarom moeten de zijnen ook met Jerusalem beginnen.

Dat wisten ze. Straks hoort ge het in Petrus' Pinksterpreek: „Gij Israëlietische mannen!”

Ze mochten niet naar Galilea om daar te wachten op den Heiligen Geest. Zelfs niet hospiteeren in Bethanië.

Blijft gij — zoo had de Meester gesproken — in de stad Jeruzalem, totdat gij zult aangedaan zijn met kracht uit de hoogte.

Zoo werd het Pinksterfeest.

De Heilige Geest begint in Jerusalem.

Niet over de Olijfbergkerk wordt Hij uitgestort. Niet in Jozefs hof bij het leeg, open graf. Maar over de Jerusalemsche gemeente. In de heilige stad.

Hier is nu allereerst de handhaving van het koninklijk eigendomsrecht Gods over Zijn volk, over Zijn stad, over Zijn tempel. De Heere laat niet los Hij vindiceert al Zijn verbondsrechten. Daar is Jerusalem voor gebouwd en bewaard. Dit is de continuïteit van het werk Gods.

Verder legt de Heere hier het nauwe verband tusschen het Oude en het Nieuwe Verbond vast. De Geest brandt met zijn heilig vuur de oude muren neer, maar zóó dat de zaligheid uit de Joden naar buiten kan komen, veilig en vrij.

En dan: hoe wordt de onmacht der zonde tentoongesteld, Christus was uitgebannen. En hij liet zich buiten werpen. Maar om zijn Kerk binnen te brengen. Hier is zij. Hier komt de Geest. Alle haat en hoon, alle vijandschap en het eischen van zijn bloed zijn alleen dienstbaar geweest om het groote plan Gods in Jerusalem werkelijkheid te maken. De Joden hadden die stad willen maken tot de folterkamer der Kerk. En God maakt er een gebedshuis van, een tempel voor den Geest.

Nu is er de Kerk Jezus' gemeente. Niet één harer leden wordt gemist. Niemand blijft buiten de poort. Alle zijn er binnen.

O zegenrijke gloriedag van Pinksteren!

Nu kan de Geest komen. Want hier is de levende Kerk, hier is het ware geslacht van Jacob. Harten van menschen zijn hier bereid voor het heilig contact van Woord en Geest.

Toch ligt in dit beginnen met Jerusalem van 's Heeren wege ook een oordeel over Jerusalem.

Want de Heilige Geest scheurt tegelijk Sion voor goed uiteen.

Eenerzijds het vleeschelijke, aardse, zienlijke, stoffelijke. Aan den anderen kant het geestelijke, onzienlijke Israël, het ware zaad Abrahams, het Sion, waar God wil wonen, dat uit den hemel en voor den hemel is.

Tusschen die beide ligt de oordeelende scheidslijn van dood of leven.

Bij het eerste is de officiële tempel, zijn de altaren en offerdiensten, de priesters en de orthodoxe cultus, de Schriftwetenschap in woorden en letters, in teksten en getallen, de explicatie, de traditionele exegese en de eigenwaan dat men binnen het heilig en veilig verbond is.

Des Heeren tempel zijn wij! De schapen die Hij voedt en weidt.

Maar dat alles zonder Christus. Dood en koud. Het mausoleum der religie. Geest-loos, geesteloos, genadeloos en dus goddeloos.

De Heilige Geest kan daar niet rusten. Hij heeft er geen enkele contactbaan.

Daarom verlegt Hij binnen Jerusalem de heilige linie van het ware genadeverbond. Hij brengt het over naar de Kerk, de Christusgemeenschap, waarbinnen de verbroken harten zijn, en het ware leven des geloofs en des gebeds is, bij het Woord, — de belofte en het aanvaarden en beleven van het Godsgetuigenis.

Zóó alleen begint de Heere van Jerusalem, om haar kinderen nog te roepen tot de Kerk. Ook heden ten dage nog.

Weldra, als Jerusalem voortgaat, in overgroote meerderheid, niet te willen, zal de HEERE met eigen hand haar poorten wegbreken, haar muren neerwerpen, haar inwoners overgeven ten doode, maar de gebannen en vervolgde Christus-

gemeente veilig stellen, haar doen groeien onder alle volkeren, omdat de stroom des Geestes naar al de verre landen vloeit, van onder den dorpel des tempels.

Als vrucht van dat werk zullen telkens opnieuw eigenwillige altaren verbroken moeten worden, heidensche en... „christelijke”, in de steenen „Jerusalems” die men zelfs in hoogkerkelijkheid zoekt te bouwen en te behouden, om plaats te maken voor het Sion Gods, waarin de Geest woont, omdat er Christusgemeenschap is.

Nog moet in Christus' Naam gepredikt bekeering en vergeving der zonden, onder alle volken, beginnende van Jerusalem.

Eerlang gedenkt hieraan het wereldrond.

Pinksteren!

Eerstelingen van den oogst!

Straks de groote dag, die kaf van koren scheidt.

Dan zal Hij, die met Jerusalem begon, ook met Jerusalem voleinden.

„Ik zag de heilige stad, het nieuwe Jerusalem, nederdalende van God uit den hemel”.

Jerusalem!

Dan enkel Kerk!

F. C. M.

KERKELIJK LEVEN

Over „naïviteit”.

Het orgaan „Woord en Geest” heeft de aandacht gevestigd, althans zoo ongeveer, op wat ik hier geschreven heb over „de geleerden, die 'tons moeilijk maken”. Het meent, dat dit artikel, althans ten deele, bewijs aflegt van zekere bij mij bestaande naïviteit, insoverre ik n.l. meen dat de gereformeerden verder kunnen komen. Best mogelijk. Maar toch zóó naïef was ik niet, of ik dacht onder het schrijven: van dit artikel zou „W. en G.” wel eens misbruik kunnen maken, stel eens, dat zijn eindredacteur, Dr J. G. Geelkerken, zich nog altijd niet te verlegen voelt onder de machteloosheid van deze positie: zwijgen, als er wat rechtstreeks tegen hem gezegd wordt, en dan weer eens gaan praten, als er zijdelings wat te pikken valt, of met behulp van een ander, b.v. Dr Miskotte, wat te qualificeren valt. Welnu, mijn profetie kwam uit.

Ze kwam uit, óók op dit punt, dat het orgaan wel zou praten over wat ik van de gereformeerden zei, maar niet met volledige overname van wat ik schreef het hebben zou over wat ik rechtstreeks opmerkte over de „groep” die in het orgaan zich uit, waarvan Dr J. G. Geelkerken eindredacteur is.

Vandaar, dat dit orgaan al weer teert op de naïviteit van die lezers, die nog geloof slaan aan de leidings-mogelijkheid bij deze redactie. Ik heb betoogd, dat in dit orgaan zoo wat alles en nog wat gebeuren kan, dat men vandaag uit dezen hoek, morgen uit den precies anderen hoek een windstoot laat slaan door de befaamde „open vensters”. En nu vraagt me daar de geachte schrijver, of ik nu heusch zoo naïef ben, te geloven, dat „wij” (sc. de leden van het z.g. H. V.) „zulke naïvelingen zijn, dat wij... aanspraak willen maken op het monopolie van stilstand”. En letterlijk wordt dan de vraag gesteld: „Maar hebben wij, „H. V.-ers” ooit de stomiteit begaan om te zeggen: we moeten niet verder, we willen blijven staan...?”

Als dit orgaan eens rustig praten wilde, en citeeren de passage, waar het over spreken wil, dan zou het zóóveel van zijn lezers niet vergen kunnen op het stuk der naïviteit. Want een kind kan weten, dat mijn artikel heusch niet de dwaasheid begaan heeft, te zeggen, dat men ginds verlied was op het monopolie van stilstand. Juist het omgekeerde is gezegd: men staat er niet stil, maar laat zich om en om draaien naar alle kanten heen; praat vandaag zóó, en morgen precies andersom. Vandaag wat barthiaansch, en morgen weer wat anti-barthiaansch. Vandaag dit, en morgen weer net precies het omgekeerde ervan.

Stilstand? Welneen: draaien, naar alle kanten. En geen leiding, en geen enkel ernstig zoeken naar eenheid.

Arme naïvelingen, die zóó zich laten „inlichten”.

K. S.

Nog eens: de legende van Ds Couvée.

Ds Couvée neemt nota van wat wij schreven over de door hem gevormde legende, blijkens een artikel in „Herleving”. Hij meent, dat wij op zijn hoofd lieten neerkomen, wat eigenlijk voor anderen bestemd was. Dat is een vergissing. Wat anderen deden, onderscheidde ik van wat Ds Couvée deed. Die anderen vulden gesprekken met dwaze kreupel-verhaaltjes; maar Ds C. „VORMDE” een legende door te laten drukken.

Overigens heeft Ds C. nog niet geheel gevoeld, wat ik zeggen wilde. Hij zegt nu: het is dus niet de man geweest, dien ik op het oog had, maar een ander. Pardon, dat is maar de eene kant van de kwestie. De andere was, dat de handeling, die Ds C. aan dien eenen man toeschreef, heelemaal niet verricht is. Niet alleen het onderwerp van den volzin, maar ook het „gezegde”

was een legende. En het zou me aangenaam zijn, als Ds C. ook dat nog aan zijn lezers wilde zeggen; — en dan liefst zonder meer. Want anders krijgen we maar weer nieuw gegis, met nieuw gemis. Want gewoonlijk is dáaraan geen gemis.

K. S.

Overleg.

Een lezer blijkt uit mijn artikel over „de geleerden, die 'tons moeilijk maken” den indruk te hebben gekregen, alsof ik er niets voor voel zou, dat waar zulks mogelijk was, publicisten met elkander in particuliere verbinding traden, eer zij eventueel in de pers elkaar gingen bestrijden. Wie zich herinnert, wat ik vroeger schreef, kan weten, dat dit toch niet een uitdrukking van mijn gevoelen wezen zou. Trouwens ook in het artikel zelf lei ik den nadruk erop, dat ik van een opzettelijk spreken evenmin gediend was als van een opzettelijk zwijgen. Hiermee is m.i. genoegzaam aangetoond, dat ik den natuurlijke loop der dingen wil volgen, en dus, als eenmaal een zaak openbaar geworden is (waaraan in den regel niets te doen is, omdat de meeningen naar voren treden, eer iemand de consequenties overziet) dan ook ze behandelen wil, d.w.z. niet met argumentloze qualificaties, doch met uitpluizing van de zaak zelf wil trachten te komen tot eenig onderzoek. De doofpot helpt niet; maar die komt pas in Frage, als de kolen vuur gevat hebben. Wat er gebeuren kan, om het vuurvatten te voorkomen, dat is een andere zaak.

K. S.

Is de N.S.B. Christelijk? (II)

Onchristelijk en onmannelijk indifferentisme.

We handelden den vorigen keer over het merkwaardige feit, dat in de schijnbaar zoo bewuste leiding van de N. S. B. de bewustheid en de daad van het heusche leiding geven blijkbaar meer dan eens dispuabel blijken te zijn.

Dat geldt eigenlijk ook ten aanzien van de vraag, in hoeverre men hier zelf — afgedacht nu van wat debaters, als ik verleden week bedoelde, a posteriori opmerken — aan zijn eens gegeven woord vasthouden wil.

Ik moet hier nog even terugkomen op wat tegen de classis Leiden opgemerkt is door „Volk en Vaderland”. Van die classis deugde zoo ongeveer niets; haar rapport was waardeloos. Grond? Wel, zij had brochure III (de officiële staatsleer) bestudeerd. En blijkbaar kan men volgens de N. S. B. heeren daarmee niet volstaan; de classis had brochure IV ook in rekening moeten brengen.

Dat dit een armelijke verlegenheidsuitvlucht is, wees ik reeds verleden week met een enkel woord aan. Maar ik wil nog van een andere zijde op dit geval terugkomen.

Het blijkt immers, dat de leiding niet goed met zichzelf raad weet.

Aan den eenen kant wil zij hebben, dat men brochure IV in rekening brengt, als men de N. S. B. beoordeelen wil; zij geeft dus den indruk, dat daar in brochure IV iets nieuws gezegd wordt, dat men zeer bepaald niet vergeten mag. Aan den anderen kant is de toon zóó zelf-verzekerd, en het gebaar nóg zóó suggestief en militant, dat men wel den indruk krijgen moet: de Leider is zichzelf, hij is lang niet mis.

Ik spreek hier over den Leider. Want deze Heer moet niet op den achtergrond. Daarvoor komt hij met te veel militair vertoon de zaal binnen. Ik wijs daar even op, omdat in „De Bezem”, nationaal-socialistisch weekblad, onafhankelijk orgaan ter bevordering en verbreiding van de Nationaal-Socialistische Gedachte (12 Mei 1934) een artikel voorkomt, geschreven naar aanleiding van mijn verleden week in herinnering gebrachte Utrechtsche rede; in welk artikel over het vaderschap van brochure III (de nationaal-socialistische, fascistische staatsleer) gehandeld wordt. Daar wordt gezegd, dat wie brochure III der N. S. B. vergelijkt met het geschrift van Ir A. J. Bergsma, „De Staatsidee in Hegelschen geest”, daarin bijzonder veel over eenstemming ontwaren zal. Ir Bergsma — aldus „De Bezem” — kan heel goed de geestelijke vader van brochure III zijn. De schrijver in „De Bezem” zou er niet vreemd van opkijken, wanneer dit inderdaad het geval was; immers, uit goede bron vernam hij, dat meerdere leden van het Bollandgenootschap lid der N. S. B. zijn. En zo trekt „De Bezem” dan een rechtstreeksche lijn Hegel—Bolland—Bergsma. Onze Reformatielezers zoover ze het nog niet wisten, mogen bedenken dat de Leidsche hoogleeraar Bolland, wijsgeer, in zijn leven veel gedaan heeft om het denken van Hegel te propageeren; hij heeft zelfs een tijdje een enkelen gereformeerde den waan bijgebracht, alsof zoo iets vereenigbaar was met de gereformeerde belijdenis. Daaraan denkende, zou men zich niet af te erg moeten verwonderen, als een ingenieur, dien ik verder niet ken, en die blijkbaar van het christendom niet te veel weet, ook denkt dat hij hegelianismen kan verbinden met een „ethiek”, die met de „christelijke” „identiek” heeten wil, volgens zelfverklaring.

Maar wat baat ons al dit gezocht naar een naam? La recherche de la paternité est interdite — bij een officiële brochure. Vooral, als ze verschijnt in het officieel om die re uitgaat, en stellen wij toevallig d'colleges, m'Leider m'Brochure I een man e'Leider een' Welnu, e'organen n' moet hij e' gevend wo' Is de H' Het lijkt' Want w' ung, die v' van brochu' Een halv' de classis' heid over e' enze christ' groot nade' Een halv' denk' ook' Brochure I' een proeve' tische) Sta' men ons e' pelijken gli' de bewering' staanbaar' het tegende' zich op dez' een geheel' makingen t' schen het w' lijk bewijze' degelijk be' militant ge' lijkt ons e' dat er in h' een ietwat' „een” leer' den volke k' Critici teger' en vereenig' Eer zijn m' elkaar slaan' Een halve' Maar in' loochening' Want bro' criticistische' doen kome' zegt ieder' III weer' misverst' in de ong' didactisc' voelt de Le' die Leiding' ernstige chr' waar zijn a' Ja, zeker' ware de Le' zeggen wij, 'delijk voc' Misverstand' zijn, over ' „een” leer, ' hij steunen' wetenschapr' er niet. Als' te houden' de Waarhe' quasi-we' poging — s' om van de' „een” leer' oneerlijk; m' Hoe het' niet lezen' over zijn e' niet mannell' eens nadruk' de begins' lijk geheel' het andere' onze bestrijd' Wij weten' worden. W' bestrijders' het Hoofdk' brochure-IV' Leiden daar' steld worder' kunnen prat' te laten we' ondanks he' toe.

in het officieel om die re uitgaat, en stellen wij toevallig d'colleges, m'Leider m'Brochure I een man e'Leider een' Welnu, e'organen n' moet hij e' gevend wo' Is de H' Het lijkt' Want w' ung, die v' van brochu' Een halv' de classis' heid over e' enze christ' groot nade' Een halv' denk' ook' Brochure I' een proeve' tische) Sta' men ons e' pelijken gli' de bewering' staanbaar' het tegende' zich op dez' een geheel' makingen t' schen het w' lijk bewijze' degelijk be' militant ge' lijkt ons e' dat er in h' een ietwat' „een” leer' den volke k' Critici teger' en vereenig' Eer zijn m' elkaar slaan' Een halve' Maar in' loochening' Want bro' criticistische' doen kome' zegt ieder' III weer' misverst' in de ong' didactisc' voelt de Le' die Leiding' ernstige chr' waar zijn a' Ja, zeker' ware de Le' zeggen wij, 'delijk voc' Misverstand' zijn, over ' „een” leer, ' hij steunen' wetenschapr' er niet. Als' te houden' de Waarhe' quasi-we' poging — s' om van de' „een” leer' oneerlijk; m' Hoe het' niet lezen' over zijn e' niet mannell' eens nadruk' de begins' lijk geheel' het andere' onze bestrijd' Wij weten' worden. W' bestrijders' het Hoofdk' brochure-IV' Leiden daar' steld worder' kunnen prat' te laten we' ondanks he' toe.

Indifferent eigen LEER. Wie onder Leer des Le is (zie geen m' En nu wij